

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs. En Fortælling II

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 45. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467282968880/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

betydelig Familiehemmelighed i Eggen; et Ord af mig afgjør Lykke og Ulykke; en Eg har staaet længe, den falder pludselig som en vildtvoksende Blomst paa en Grøftevei for Barnets Kjæp. Jeg gaer til næste Land, hvor et ganske andet Sprog tales: samme Scene, samme Magt. Den verdslige Konge holdes indenfor sit Riges Grændser, jeg ikke. Hans Undersaatter finde Modstandere, maaskee Fjender, i nærmeste Land, jeg ikke; jeg er altid mellem Venner, i min Hær, under vore Faner, og der er knap en af Soldaterne, hvem det ikke ved Synet af dette Papir fra den hellige Fader risler ned ad Ryggen af Begeistring, Andagt eller Sentimentalitet, og hvem jeg ikke i det Øieblik ved vel valgte Ord kan sende til en livsfarlig Gjerning. Hvor i Verden finder De en saadan Fyrstemagt, og betenk vel, at jeg er en ganske ringe Tjener og dog større end nogen Konge. En Konge, det er i Sandhed en høist ubetydelig Person! Er han end Noget ved sin Magt, saa kan han ikke faae den af sig. Hvor han gaer og staaer, er han Majestæten, Kronen, Midtpunktet for al Ærgjerrighed og Havesyge, faaer sjelden eller aldrig et ærligt Ord. Jeg gaer ind i Husene, og strax aabnes mig Familiens underste Hemmeligheder; man betroer mig det Dyreste, man har, sin Skyld og sin Synd. Mig aabner man Hjertet indtil dets hemmeligste Folder, den ringeste Usandhed medfører ikke blot Fordømmelse, men gør ogsaa den hele Bekjendelse unyttig; man trænger netop selv til at tale med yderste Oprigtighed, Mænd og Kvinder, gifte Koner og unge Piger, det Detligste, Verden har frembragt, kommer saaledes og hengiver sin Sjæl tilhidsfuld til mig, søger Trøst og Beroligelse og lader sig ved min Haand blidt føre til Saligheden. Nu, velan, hvad om De kunde faae Andeel i dette Hele, Store og Gyldige?

Otto var i høieste Grad greben og tiltalt. Der var jo Tilhold, og der var Storhed. Han følte sig som i et Capel, hvor en hemmelighedsfuld og dog klar og fri Viisdom blev meddeelt de Indviede, og hvori en forunderlig, dæmpet Sang stræbte at bryde frem. Var det Himmerig eller Helvede, der sang? Han vidste det ikke, men var som svævende mellem Begge.

Men det synger jo virkelig! udbrød han og lyttede. Hvad er det dog?

I dette Øieblik blev Lyden stærkere, som om et hoitidsfuldt Tog drog ind paa Pladsen. De gik til Vinduet, og det viste sig, at fra en

Sidegade kom et stort Tog dragende. Natten blev lys af Voxkjærter, som omgav en Ligbaare dækket af hvide og røde Tæpper. Foran Baaren gik otte Chordrenge, og efter kom et langt Tog af Mænd, parviis, i lysegraa Kutter, med Hætten dragen ned for Ansigtet og med stort rødt Kors for Bryst og Ansigt, og Alle med Kjærter og dæmpet syngende en af den katholske Kirkes delige Dødspsalmer. I dette Øieblik aabnedes for Toget Gitteret og Hoveddørene til Kirken S. Eustachio. Man saae Høialtret tindrende med utallige Lys, som om det var Himlen selv, der aabnede sig for den Kommende, og en mægtig, høitidsfuld Sang af dybe Mandsstemmer begyndte, medens Toget udenfor, fortsættende sin dæmpede Klagesang, langsomt drog ind og fyldte Kirken med end mere Lysglands.

Pater Benedict sagde: Og saadan handle vi med selve Døden!

Taarerne vare traadte Otto i Øinene og vædede hans Kinder. Men aldrig saasart var dette skeet, Tributen betalt til Poesi og Følelse, før Sindets Stræben efter Sandhed, Daad, Herredømme, Manddom kom til Magt. Han troede ikke paa det, han saae, saa fuldstændig og barnlig, at han kunde være Middel i en Andens Haand. Han fornam, at det Altsammen var Middel for Personligheden til en uhyre Virken, og han vilde selv være Personligheden. I denne Blanding af Begeistring og Viliekraft, med overordenlig Følelse af, at her kunde han tage fat og sætte Livet ind for at leve fuldstændig indtil det Umaadelige, vendte han sig om for at modtage Tilbudet.

Pater Benedict opfattede ham strax, begreb dette Udtryk. Han vilde vel have Otto, men i betvungen Stand, han vilde ikke ganske accordere som med en Ligemand, han vilde, at Otto ganske anderledes skulde komme og ønske eller bede om Optagelse, og han sagde derfor: Nu, jeg seer, De behøver Tid til Overlæg, tag nogen Tid til at betænke Dem, Jeg troer, De bliver en af Vore.

– Vinteraften var saa mild som en Foraarsaften i Norden. Maanen var staaet op og beskinne Halvdelen af Gaden, hvor Otto gik, medens han i den anden Halvdeel var i Mørke, saae Sjerne-skinnet paa Himlen og de forunderlige bløde, varme Toner, som Maaneskinnet gjød over Husene, forvandlende dem til feeagtige Steder. Paa et Hjørne nær ved hans Hjem brændte foran et Ma-donnabillede en Lygte, og det røde lille Lys saae ud, som om det